

Minister for udviklingssamarbejdes tale til åbent samråd Æ
om brugen af udviklingsmidler i Kina

17.03.2021

Taletid: 10 minutter

TALEPUNKT

Tak for ordet og for samrådsspørgsmålet.

Danmark har kompetencer, som efterspørges og kan gøre gavn ude i verden. Det skal vi gøre brug af, til vores eget og til verdens bedste.

Vi bruger udviklingsmidler til projekter og programmer i Kina, fordi det bl.a. kan være med til at skubbe Kina i en mere grøn, en mere bæredygtig og ansvarlig retning.

Lad mig i den forbindelse understrege, at vores udviklingsbistand *ikke* overføres til hverken kinesiske myndigheder eller til virksomheder. Derimod betaler vi for rådgivning af danske eksperter, primært inden for en række grønne sektorer, hvor vi kan noget særligt – også erhvervsmæssigt.

Regeringen er tilfreds med den brede opbakning i Folketinget til det dansk-kinesiske strategiske partnerskab. Bemærk i den forbindelse, at de forskellige myndighedssamarbejder og de politiske dialoger på de enkelte sektorområder netop er *kernen* i dette partnerskab.

Det er helt rigtigt, at der er høj økonomisk vækst i Kina, og at Kina kan mange ting selv. Kina kan fx selv mobilisere midler til infrastrukturprojekter og til internationalt samarbejde – bl.a. i Afrika. Det er heller ikke derfor, vi er der. Vi er der først og fremmest for at skubbe i den grønne omstilling og for at varetage andre globale og danske interesser.

I forhold til den grønne omstilling har selv et lille skridt i den rigtige retning i Kina stor indflydelse. Også langt ud over Kinas landegrænser.

Selvom Danmark er et lille land, så kan vi give et skub i den rigtige retning. Vi har nogle helt særlige kompetencer ift. klima og grøn omstilling, som ikke fås ret mange andre steder i verden.

Vi har erfaring med at indrette et effektivt energinet, der kan integrere vedvarende energi, og vi har velfungerende fødevarer- og sundhedssystemer. Og så har vi erfaring med bæredygtig byplanlægning, spildevandshåndtering og grøn skibsfart.

En vigtig sideeffekt af samarbejdet er, at det åbner døre for danske virksomheder, der sidder med konkrete løsninger på de udfordringer, vi samarbejder om. Det mener jeg også er et vigtigt resultat, selvom det ikke er hovedformålet.

Hvis vi skal nå Parisaftalens 2-gradsmålsætning - og det skal vi stræbe efter - så er vi nødt til at samarbejde med de største CO2-udledere.

Kina alene står for 28% af den globale CO2-udledning. Derudover har de et stigende kulforbrug. I perioden 1990 – 2018 steg forbruget mere end 100%, og det stiger fortsat i dag, for at få gang i økonomien oven på COVID-19. Fortsætter den nuværende globale udvikling, er Parisaftalens 2-gradsmålsætning i fare.

Kort sagt, vi er tilstede, fordi vi ikke kan vinde kampen mod klimaudfordringerne og -forandringerne uden Kina.

Og Kina *efterspørger* vores ekspertise, hvilket giver os en gylden mulighed for at understøtte og accelerere deres omstilling og dermed gøre en forskel for det globale klima.

Det er i øvrigt heller ikke noget nyt. Under den nuværende regering fortsætter vi en række strategiske myndighedssamarbejder, der blev igangsat under tidligere regeringer.

Lad mig give et par konkrete eksempler der viser, hvorfor vi mener, at det giver god mening.

Først omkring energisamarbejdet

Danmark udleder ca. 0,1% af de globale CO₂-udledninger. Men som grønt foregangsland kan vi bidrage til, at andre følger trop med ambitiøse målsætninger, og vi kan dele ud af vores erfaringer.

Igennem energisamarbejdet har vi i Kina bidraget til en anslået reduktion af CO₂-udledningen med cirka 22 mio. tons CO₂ om året, ved at hjælpe kineserne med bedre udnyttelse af den vindenergi der produceres.

Fordi vindenergi varierer lige så meget som vinden reelt blæser, kræver det avanceret planlægning at få vindenergien ind i energisystemet, så den grønne energi bliver brugt optimalt, og ikke spildes.

Reduktionen svarer til lidt under halvdelen af Danmarks totale årlige udledning på 50 mio. tons CO₂, så det er ikke så lidt.

I tillæg hertil har energiprogrammet også positive udviklingseffekter. Overgangen fra kul til vedvarende energi og fjernvarme bidrager til at reducere den massive luftforurening. Det kommer alle kinesere til gode, men

især den fattige dele af befolkningen, der ofte bor i områder med stor forurening fra kulkraftværkerne.

Så omkring Fødevarer- og landbrugssamarbejde.

Et andet eksempel er Fødevarerstyrelsens nu afsluttede samarbejde med lokale myndigheder om gyllehåndtering i landområderne omkring byen Harbin.

Et område, hvor særligt den fattige del af befolkningen var meget plaget af alvorlig forurening af drikkevand, af søer og af floder. Denne forurening skyldes bl.a. dårlig håndtering af gylle fra området landbrug.

Gennem myndighedssamarbejdet uddannede og rådgav danske eksperter lokale myndigheder, og i 2019 kulminerede samarbejdet med ændringer af kinesiske myndigheders praksis omkring gyllehåndtering efter dansk forbillede. Til gavn for miljøet - men allermest til gavn for sårbare og fattige grupper på landet.

Disse eksempler viser, at danske erfaringer med grøn omstilling og bæredygtig udvikling kan gøre en forskel for klimaet, for miljøet og for millioner af mennesker. Vi kan vise vejen og dele erfaringer, men kineserne skal naturligvis gøre arbejdet selv – og de skal også betale for dansk teknologi og konkrete danske løsninger. Det siger sig selv. Bistanden skal kun bruges til at frembringe resultater, der ikke ville komme af sig selv.

Og så i forhold til menneskerettigheder.

Et tredje eksempel er, at vi også bruger en mindre del af udviklingsbistanden til udvalgte menneskerettighedsindsatser. Det arbejde er fortsat under skiftende regeringer.

Folketinget har gennem tiderne støttet den danske bistand til udvalgte menneskerettighedsprojekter. At Danmark engagerer sig i forhold til menneskerettighedssituationen i Kina blev senest bekræftet af drøftelsen d. 21. december i Folketingssalen, altså 21. december 2020, der førte til vedtagelse af vedtagelsestekst 44.

I en global verden er det vigtigt, at vi tager et skridt tilbage og ser det store billede, når vi vælger, hvor vi skal lægge vores kræfter på klimaområdet.

Og her kommer vi altså ikke udenom, at det har stor betydning i hele verden, hvad der sker i Kina.

Klimaforandringerne går hårdest ud over de fattigste og mest sårbare mennesker i udviklingslande. Samtidig påvirkes klimaforandringerne af Kinas ambitioner og indsats for at imødegå problemet. På den måde hænger tingene sammen.

Som jeg har sagt før, skal Danmark tage internationalt lederskab for at sikre en retfærdig og solidarisk, grøn omstilling til gavn for hele verden, og med særligt blik for de fattigste og skrøbeligste lande.

Sidst men ikke mindst er vores myndighedssamarbejde i Kina med til at åbne døre for danske grønne løsninger. Det skal vi ikke skamme os over. Kina er et stort marked for dansk energiteknologi og det 3. største marked for dansk vandteknologi!

Vores engagement er derfor både godt for den grønne omstilling i Kina og for klimaet, og så er det i vores egen interesse.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt vores indsats i Kina skal fortsætte med *samme* niveau og *samme* fordeling, er det vigtigt, at vi forholder os til fakta. Vi har igangværende bilaterale projekter og programmer for ca. 209 mio. kr., fordelt på en række myndighedssamarbejder og menneskerettighedsindsatser over en flerårig periode. De seneste 5 år har vi i gennemsnit brugt ca. 34 mio. kr. årligt på forskellige projekter og programmer. Det svarer til 0,2 % af det samlede årligt budget for udviklingsbistanden på ca. 17 milliarder kr.

Jeg vil imidlertid ikke foregribe drøftelserne om den nye udviklingspolitiske strategi. Den tager vi senere på foråret.

Tak for ordet. Jeg ser frem til drøftelsen.